

Inbreng Algemeen Overleg Innovatie, 11 juni 2019

De Nederlandse biotech maakt haar belofte waar. Het brengt ons baanbrekende geneesmiddelen, gewassen die bijdragen aan een duurzame landbouw en biobased grondstoffen en materialen. Toepassingen uit de biotechnologie dragen daarmee bij uitstek bij aan de maatschappelijke uitdagingen rond gezondheid en duurzaamheid. Afgelopen februari kondigde staatssecretaris Keijzer een heus Nationaal Actieprogramma ter versterking van de Nederlandse Life Sciences & Health sector aan. HollandBIO hoopt dat dit initiatief eraan bijdraagt dat we zo veel mogelijk drempels wegnemen voor innovatieve Nederlandse start-ups en scale-ups en de weg vrijmaakt voor een ijzersterk innovatieklimaat.

Om deze mogelijkheden in de komende jaren te kunnen verzilveren, geven we namens HollandBIO, de belangenvereniging van de Nederlandse biotech sector, de volgende suggesties mee voor het Algemeen Overleg Innovatie van dinsdag 11 juni.

1. Overbrug de gaten in het financieringslandschap

De positieve evaluaties van diverse financieringsregelingen zoals de Vroegefasefinanciering, SEED-regeling en het Innovatiekrediet tonen aan dat stimuleringsmaatregelen voor innovatief MKB zich uitbetalen. Tegelijkertijd blijkt uit de recente Financieringsmonitor van het CBS¹ en de Kamerbrief van december 2018 over het start-up en scale-up beleid² dat er een knelpunt zit in de financiering van innovatieve start-ups en scale-ups. Voor de financiering van bedrijven in de life sciences zijn investeerders nodig die bereid zijn gedurende een langere tijd hoge risico's te nemen.

De beperkte toegang tot kapitaal is een belemmering voor start-ups en scale-ups in de life sciences. Ondanks de toename van het aanbod van risicokapitaal door diverse interventies van de overheid, is het per startup geïnvesteerde kapitaal relatief laag in Nederland. Nederland blijft vooral achter voor wat betreft investeringen in de vroege fase, maar ook de latere financieringsrondes blijven een punt van aandacht. Zo bleek uit de antwoorden van Minister Wiebes op de bijdrage van de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen aan de consultatie voor de oprichting van Invest-NL dat (NVP) twee knelpunten identificeert die tot marktfalen leiden.³

Enerzijds is er volgens de NVP een gebrek aan kapitaal bestemd voor kapitaalintensieve, hoog risicovolle investeringen in de vroege fase (seed en start-ups). Anderzijds ontbreekt het aanbod van kapitaal bestemd voor kapitaalintensieve investeringen in de latere fase van venture capital (scale-ups). Deze knelpunten sluiten naadloos aan bij de gaten in het financieringslandschap in de life sciences die HollandBIO eerder al formuleerde.

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2019/05/financieringsmonitor-2018>

² <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=8c1e7b33-a771-4cf4-81b2-266fo6f1ac22&title=Stand%20van%20zaken%20start-up%20en%20scale-up%20beleid.pdf>

³ Zie ook het antwoord van Minister Wiebes op vraag 22: https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20190325/nota_naar_aanleiding_van_het/document3/f=Vx4lr85sih7.pdf

Invest-NL is in het veld één van de meest genoemde platforms die bij kunnen dragen aan het oplossen van deze vorm van marktfalen. Hoopgevend is dat het wetsvoorstel met een breed draagvlak door de Tweede Kamer is gekomen, en dat in de recente update van de Kamerbrief over het start-up en scale-up beleid naar voren komt dat gesprekken gaande zijn over fondsvorming op sleuteltechnologieën zoals biotechnologie vanuit Invest-NL.

HollandBIO ziet graag dat de Tweede Kamer de bewindspersoon oproept om de volgende acties te nemen:

- *Het helpen overbruggen van de gaten in het financieringslandschap in de life sciences zodat Nederlandse bedrijven internationaal concurrerender worden en zelfstandig toepassingen kunnen ontwikkelen.*
- *Het in de overeenkomst van Invest-NL met de overheid over de investeringsdomeinen mee te geven dat zij daarbij het Missiegedreven Innovatiebeleid als uitgangspunt neemt, waaronder dus de maatschappelijke uitdaging 'gezondheid en zorg' en op sleuteltechnologieën zoals biotechnologie.*
- *Het mogelijk maken van fondsvorming voor investeringen in start-ups en scale-ups in biotechnologie.*

2. Steek extra 10 miljoen euro budget Innovatiekrediet in klinische ontwikkelingsprojecten

In een reactie van staatssecretaris Keizer op Kamervragen begin 2019 over het Innovatiekrediet komt naar voren dat er weliswaar € 70 miljoen in de EZK-begroting is opgenomen voor het Innovatiekrediet, maar dat € 10 miljoen daarvan pas later dit jaar vrijkomt. Dat is wat HollandBIO betreft hard nodig, omdat het budget van het Innovatiekrediet voor klinische ontwikkeltrajecten al jarenlang zwaar onder druk staat door de grote hoeveelheid aanvragen.

HollandBIO vraagt of Tweede Kamerleden de bewindspersoon op wil roepen om de aanvullende € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor klinische ontwikkelprojecten, nu dit budget meerdere jaren achtereen al op 1 januari is overvraagd.

3. Stimuleer de ambitie om 2,5% van BBP aan R&D te besteden

Staatssecretaris Keijzer liet in 2018 weten de WBSO-schijven te verhogen, waarvan een deel al in 2018 zelf. HollandBIO is blij met de ophoging per 2018 en 2019 omdat dit innovatieve biotech bedrijven nog sterker stimuleert om R&D in Nederland uit te voeren en deze regeling daarmee bijdraagt aan de ambitie om 2,5% van ons BBP aan R&D te besteden. Daarnaast ligt er een lovende evaluatie van het instrument. Wel zijn er zorgen over de voorspelbaarheid van het systeem, omdat een verhoging van de percentages geen garantie is voor de situatie volgend jaar en verder. Ook blijft nu lang onduidelijk hoe het budget voor de WBSO en de bijbehorende percentages zich zullen ontwikkelen.

HollandBIO pleit ervoor om de WBSO zo in te richten dat de percentages niet zomaar naar beneden geschoefd kunnen worden, bijvoorbeeld omdat het budget niet meegroeit met de hoeveelheid innovatieve activiteiten in Nederland. Ook roept HollandBIO de Tweede Kamer op om eerder duidelijkheid te vragen over de ontwikkelingen in het WBSO-budget en de percentages in de verschillende schijven.

4. Zet in het Nationaal Actieprogramma voor de life sciences sector ook in op beleidsaanpassingen die innovatie de ruimte geven

Naast het acquisitieplan dat in het Nationaal Actieprogramma ter versterking van de Nederlandse life sciences sector een grote rol speelt, stelt de bijbehorende Kamerbrief dat knelpunten en drempels voor ondernemers in de sector in kaart gebracht en opgelost moeten worden⁴. Op dit moment lopen bedrijven en ondernemers in de sector vooral aan tegen achterhaalde wet- en regelgeving voor toepassingen uit biotechnologie, bijvoorbeeld als het gaat om het doen van klinisch onderzoek met en de toepassing van medische ggo-producten. Daarbij gaat het om baanbrekende behandelingen zoals cel- en gentherapie en vaccins.

Daarnaast ziet HollandBIO een tegenstelling binnen de overheid als het gaat om het voeren van stimulerend beleid. Waar het ministerie van EZK innovatie en investeringen actief wil stimuleren, brengen uitspraken en acties vanuit het ministerie van VWS juist schade toe aan de reputatie van het Nederlandse innovatie- en vestigingsklimaat. Het ondermijnen van innovatie en intellectueel eigendom door het actief ruimte en vergoeding geven aan magistrale bereidingen en het publiekelijk onderzoeken van dwanglicenties zijn daar treffende voorbeelden van.

HollandBIO hoort graag van de bewindspersoon hoe het wegnemen van drempels door aanpassen van beleid vanuit het Nationaal Actieprogramma verdere en concrete uitwerking krijgt en hoe het Ministerie van Economische Zaken andere relevante partijen hierbij betreft. Ook ziet HollandBIO graag een update over de beoogde ambassadeur voor dit programma tegemoet. Daarnaast vraagt HollandBIO of Tweede Kamerleden aandacht willen vragen voor de tegengestelde richtingen die binnen de overheid te zien zijn tussen EZK en VWS als het gaat om het stimuleren van innovatie en een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2019/02/05/kamerbrief-over-versterken-topsector-life-sciences-health-door-komst-ema/kamerbrief-over-versterken-topsector-life-sciences-health-door-komst-ema.pdf>